

Directorate of Education, SGPC, Bahadurgarh

Subject - Hindi Session - 2023-24

Class - 4th (CBSE)

Term – I

● पाठ्य पुस्तक सरस भारती-3	-	35
● हिंदी व्याकरण स्पर्श-3	-	35
● अपठित गद्यांश	-	05
● सामयिक परीक्षा	-	10
● उत्तर पुस्तिका	-	05
● रचनात्मक गतिविधि	-	05
● श्रुतलेख	-	05
कुल अंक	-	100

पाठ्य पुस्तक सरस भारती-3

पाठ - 1 से 9 अभ्यास सहित।

हिंदी व्याकरण स्पर्श-3

भाषा (अभ्यास सहित)

वर्ण (अभ्यास सहित)

मात्राएँ, शब्द तथा वाक्य (अभ्यास सहित)

संज्ञा (अभ्यास सहित)

लिंग बदलो (मौसा से जेठ तक)

वचन बदलो (तोता से माला तक)

विलोम शब्द (अपना से बुराई तक)

पर्यायवाची शब्द (आग, आसमान, राजा, कमल, धरती, सागर, साँप, जल)

अनेक शब्दों के लिए एक शब्द (जो चित्र बनाता है, से जो पढ़ा-लिखा न हो तक)

पत्र लेखन (अपने विद्यालय के प्रधानाचार्य को दो दिन का अवकाश लेने के लिए प्रार्थना पत्र,
मित्र के जन्मदिन पर उसे बधाई पत्र लिखिए)

अनुच्छेद लेखन (मेरा घर, मेरी गर्मी की छुट्टियाँ)

कहानी लेखन (लालची कुत्ता, कौआ और लोमड़ी)

निबंध लेखन (दीपावली, सुबह की सैर)

Directorate of Education, SGPC, Bahadurgarh

Subject - Hindi Session - 2023-24

Class - 4th (CBSE)

Term – II

● पाठ्य पुस्तक सरस भारती-3	-	35
● हिंदी व्याकरण स्पर्श-3	-	35
● अपठित गद्यांश	-	05
● सामयिक परीक्षा	-	10
● उत्तर पुस्तिका	-	05
● रचनात्मक गतिविधि	-	05
● श्रुतलेख	-	05
कुल अंक	-	100

पाठ्य पुस्तक सरस भारती-3

पाठ - 10 से 18 अभ्यास सहित।

हिंदी व्याकरण स्पर्श-3

सर्वनाम (अभ्यास सहित)

विशेषण (अभ्यास सहित)

लिंग बदलो (माली से दूल्हा तक)

विलोम (प्रश्न से मैला तक)

पर्यायवाची शब्द (रात, बगीचा, बेटा, सोना, पक्षी, घोड़ा, माँ)

अनेक शब्दों के लिए एक शब्द (जो मिट्टी के बरतन बनाए, से जो ईश्वर को न मानता हो तक)

पत्र लेखन (अपने विद्यालय के प्रधानाचार्य को जुर्माना माफ करवाने के लिए प्रार्थना पत्र,
नानी जी को जन्मदिन पर भेजे गए उपहार (घड़ी) के लिए धन्यवाद-पत्र)

अनुच्छेद लेखन (बारिश का एक दिन, सच्चा मित्र)

कहानी लेखन (ईमानदार लकड़हारा, प्यासा कौआ)

निबंध लेखन (होली, समय का महत्व)

NOTE:- NO TERM-1 SYLLABUS WILL BE INCLUDED IN TERM-2.

DIRECTORATE OF EDUCATION BAHADURGARH PATIALA
SYLLABUS OF CLASS 4TH (SESSION 2023-24)

Course Book – Level up with Cambridge English

Term -1

Periodic 1 - L- Our Friends
L- Our home in the world,

Grammar – Cambridge school grammar

Periodic – 1 L- 1 Nouns 1- Abstract, Concrete
L- 2 Nouns 11: Possessive form of nouns

Periodic -2 P- Our Family
L- Animal Buddies

Grammar

Periodic 2 L- 3 Nouns III: Revision: Regular plurals , irregular plurals
L- 4 Pronouns I : Reflexive , Emphatic

Term – 1

L- The Gentle Giants
P- Birds in Flight
L- Hobbies are fun
L- Birds watching
P- Reading Books

Grammar – Level Up Cambridge

L-5 Pronouns II : Demonstrative
L-6 Articles , definite article the
L-7 Adjectives 1 : degree : revision (regular adjectives) irregular adjectives
L-8 Adjectives II : order

Writing Section :-

Informal Letter - Write letter to your friend wishing him a belated happy birthday . Tell him how you forgot to wish him tell how you won the third position and how you wished he was there to celebrate with you .

Message: - Write a message to your sister, to tell her that her friend had called to say that she would come and work with her on the science project at 5 PM the day.

Story :- Union is Strength .

Note:- i. Vocabulary and Comprehension exercises of all chapters are included in syllabus.
ii. Remaining exercises are for practice in class or for holiday's homework.
iii. Let us listen let us speak, let us write (only for practice in class)

Term 2- Course Book – Level up with Cambridge English.

Periodic -3

L- Not from this world
L- Popular animal Lores

Grammar

Periodic -3

L-9 Verbs 1 present Perfect Tense

L-10 Subject – Verb – Object

Periodic -4

P- Fantastic creatures

L- The Accidental Astronauts

Grammar

Periodic -4

L- 11 Subject – verb Agreement

L- 12 Adverbs: frequency

Term -2

L- The outer space

P- A journey outside space

L- Duty and love

P- The Developed India

Grammar – Level Up Cambridge

L- 13 Verbs 11 Future Continue Tense

L-14 Verbs III Models verbs : may , might , must

L-15 Preposition on , in , at , up, under , after, above , with , from

L-16 Conjunction : for , so

Writing Section :-

Notice – You are secretary of the earth society of your school . Write a notice for a tree plantation drive to be help in your school for student of grade 4 . All the materials will be provided by the school and the first 15 student to enroll in the programme will be selected .

Process- Describe the process of making a glass of lemonade in not more than 150 words

Fantasy Story – Cinderella

Note:- i. Vocabulary and Comprehension exercises of all chapters are included in syllabus.
ii. Remaining exercise are for practice in class or for holidays homework.
iii. Let us listen let us speak, let us write (only for practice in class)

BLUE PRINT	
Multiple Choice Question	1 x 10 = 10
Fill In The Blanks	1 x 10 = 10
Match The Column	1 x 5 = 5
True/False	1 x 5 = 5
Very Short Type Question	2 x 6 = 12
Short Type Question	3 x 6 = 18
Long Type Question	4 x 5 = 20
TOTAL	80
INTERNAL ASSESSMENT	20
GRAND TOTAL	100

Term - I		
Ch No.	Chapter Name	Marks
Ch - 2	Number System	10
Ch - 3	Addition	7
Ch – 4	Subtraction	8
Ch – 5	Multiplication	8
Ch – 6	Division	11
Ch – 11	Measurement Of Length, Mass and Capacity	13
Ch – 12	Time	13
Ch – 16	Symmetry	5
Ch - 18	Mental Arithmetic	5
TOTAL		80

Term - II		
Ch No.	Chapter Name	Marks
Ch – 7	Multiples and Factors	13
Ch – 8	Fractions - I	13
Ch – 9	Fractions – II	11
Ch –10	Decimal	10
Ch -13	Geometry	9
Ch -14	Money	9
Ch -15	Perimeter	8
Ch -17	Pictorial representation of number	7
TOTAL		80

NOTE: No Term-I syllabus will be included in Term-I

DIRECTORATE OF EDUCATION BAHADURGARH PATIALA
CURRICULUM OF SOCIAL SCIENCE (2023-2024)
CLASS IV

Book prescribed:- Indiannica learning time tales

Term 1

Unit 1

Ch-1 India our country

Ch-2 Northern Mountains

Ch-3 Northern Plains

Ch-4 Great Indian Desert

Ch-5 Southern Plateaus

Ch-6 Coastal Plains and islands

Ch-7 Climate of India

Ch-8 Agriculture in India

Ch-10 Water Resources

Map Work:- Ch-1, Ch-4, Ch-6

Periodic- 1 – Ch-2 Northern Mountains, Ch-3 Northern Plains

Periodic-2 – Ch-5 Southern Plateaus, Ch-6 Coastal Plains and islands.

Note: - Periodic test syllabus will not be included in Term-1 exams.

Note: - Part F and G of chapters will not be included in exams.

Term -2

Ch-12- Mineral Resources

Ch-13- Our forests

Ch-14 Transport and communication

Ch-15 - Our government

Ch-16- Our Goals rights and duties

Ch- 17- Our national symbols

Ch-18- Human Resources

Ch-19- Caring for public property

Ch-20- Our rich heritage.

Map work: - Ch-13, states of India & Capital of India.

Periodic-3- Ch-12- Mineral resources, Ch-13 our forests.

Periodic-4- Ch-16 our goals, rights and duties, Ch-18 Human resources.

Note: - Periodic Syllabus will not be included in final paper. Part F and G of chapters will not be included in final paper.

Question Paper Pattern: -

1. Objective type questions 1X20=20(MCQ 10, Blanks -5, True / False -5, Matching -5)

2. One word answer 1X10=10

3. Very short answers 2X9 =18

4. Short answers 3X4 =12

5. Long answer 4X3 =12

5. Map 1X3 =3

Note: - Term 1 and Term 2 examination will be of 80 marks with the duration of 3 hours

Periodic test syllabus will not be included in final exams.

Internal assessment 20 marks

Directorate of Education (SGPC)Bhadurgarh (CBSE School)

Syllabus - 2023-24

Subject -Science Class:4th

Term 1

CH 1-Food Production and storage in plants
CH 2-Plant Habitat
CH 5 .Food and Digestion
CH 7 Formation of soil
CH 8 Solid ,Liquids and Gases
CH 10 Weather, Air and Water
CH 11 Clothes we Wear

Term 2

CH 3-Reproduction in animals
CH 4-.Adaptation in Animals
CH 6. Teeth and Microbes
CH 9 Force Work and Energy
CH 12 Safety first
CH 13. The Earth and its Neighbours

Blue Print

1. Blanks	7×1=7m
2. MCQ	8×1=8m
3. True/False	7×1=7m
4. Match the column	8×1=8m
5. One word answer	10×1=10m
6. Very short answers	5×2=10m
7. Short questions	4×3=12m
8. Long questions	3×4=12m
9. Diagram	1×6=6m
10. Periodic Test	10 m
11. Activity	05m
12. Notebook	05m
Total=	100 m

NOTE:-

FOR CLASSES 3RD-5TH . NO TERM-1 SYLLABUS WILL BE INCLUDED IN TERM-2

ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ਼ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ (SGPC) ਬਹਾਦੁਰਗੜ੍ਹ (ਪਟਿਆਲਾ)

ਪਹਿਲੀ -ਛਿਮਾਹੀ (Term 1)

ਜਮਾਤ - ਚੌਥੀ

ਸਿਲੇਬਸ - ਪੰਜਾਬੀ

PT -1 ਪਾਠ -1 ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ , ਪਾਠ -2. ਨਿੱਕੀ ਜ਼ਿੰਦ ਵੱਡੀ ਸੋਚ

ਵਿਆਕਰਨ :- ਲਿੰਗ ਬਦਲੇ (ਚਾਚਾ ਤੋਂ ਅਧਿਆਪਕ ਤੱਕ)

PT - 2 ਪਾਠ -3. ਬਾਲ ਸੁਖਦੇਵ , ਪਾਠ- 4. ਹਾਥੀ

ਵਿਆਕਰਨ :- ਵਚਨ ਬਦਲੇ (ਪੇਤੀ ਤੋਂ ਸ਼ੇਰ ਤੱਕ)

Term 1

ਅਣਡਿੱਠਾ ਪੈਰ੍ਹਾਂ

ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ (ਪਾਠ 5 ਤੋਂ 10) ਅਭਿਆਸ ਸਮੇਤ

ਵਿਆਕਰਨ :- (ਨਵ ਅਮਰਦੀਪ)

ਨਾਂਵ , ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਬੋਲੀ

ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦ (ਦਿਨ ਤੋਂ ਦਲੇਰ ਤੱਕ)

ਸ਼ੁੱਧ ਅਸ਼ੁੱਧ (ਜਾਣਾ ਤੋਂ ਤੈਰਨਾ ਤੱਕ)

ਬਹੁਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ (1 ਤੋਂ 15)

ਮੁਹਾਵਰੇ (1 ਤੋਂ 10)

ਲੇਖ :- ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ , ਮੇਰਾ ਮਨ ਭਾਉਂਦਾ ਅਧਿਆਪਕ

ਅਰਜੀ:- ਮੁੱਖ ਅਧਿਆਪਕ ਜੀ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੰਮ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਲਈ ਬਿਨੈ- ਪੱਤਰ

ਚਾਚਾ ਜੀ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿਨ ਦੇ ਤੋਹਫ਼ੇ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦ ਪੱਤਰ

ਕਹਾਣੀ:- ਸੋਨੇ ਦਾ ਅੰਡਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਮੁਰਗੀ

ਨੋਟ :- Term 1 ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ PT 1 ਅਤੇ PT 2 ਦਾ ਸਿਲੇਬਸ ਨਾ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇ | ਵਿਆਕਰਨ ਭਾਗ ਬਹੁ ਵਿਕਲਪੀ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇ

ਅੰਕ ਵੰਡ 80

ਅਣਡਿੱਠਾ ਪੈਰ੍ਹਾਂ (ਵਾਰਤਿਕ) 5

ਅਣਡਿੱਠਾ ਪੈਰ੍ਹਾਂ (ਕਾਵਿ - ਟੁਕੜੀ) 5

ਪਾਠ - ਪੁਸਤਕ 25

ਵਿਆਕਰਨ 20

ਲੇਖ 10

ਕਹਾਣੀ। 7

ਅਰਜੀ 8

ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ਼ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ (SGPC) ਬਹਾਦੁਰਗੜ੍ਹ (ਪਟਿਆਲਾ)

ਦੂਜੀ -ਛਿਮਾਰੀ (Term 2)

ਜਮਾਤ - ਚੌਥੀ

ਸਿਲੇਬਸ - ਪੰਜਾਬੀ

PT -3 ਪਾਠ -11 ਮੇਰੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ , ਪਾਠ -12. ਸਾਡੇ ਰੁੱਖ

ਵਿਆਕਰਨ :- ਲਿੰਗ ਬਦਲੇ (ਲੇਖਕ ਤੋਂ ਸਹੁਰਾ ਤੱਕ)

PT – 4 ਪਾਠ -13. ਮੱਘੂ ਮਗਰ-ਮੱਛ ਤੇ ਪੰਛੀ , ਪਾਠ- 14. ਮੇਰਾ ਪੰਜਾਬ

ਵਿਆਕਰਨ :- ਵਚਨ ਬਦਲੇ (ਕਮੀਜ਼ ਤੋਂ ਅੱਖ ਤੱਕ)

Term 2

ਅਣਡਿੱਠਾ ਪੈਰ੍ਹਾਂ

ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ (ਪਾਠ 15 ਤੋਂ 21) ਅਭਿਆਸ ਸਮੇਤ

ਵਿਆਕਰਨ (ਬਹੁ- ਵਿਕਲਪੀ) (ਨਵ ਅਮਰਦੀਪ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚੋਂ)

ਵਰਨਮਾਲਾ ਅਤੇ ਲਿਪੀ

ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦ (ਨਵਾਂ ਤੋਂ ਨਾਸਤਕ ਤੱਕ)

ਬਹੁਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ (11 ਤੋਂ 20)

ਮੁਹਾਵਰੇ (11 ਤੋਂ 20)

ਲੇਖ :- ਸਵੇਰ ਦੀ ਸੈਰ , ਮੇਰਾ ਪੰਜਾਬ

ਅਰਜ਼ੀ:- ਮੁੱਖ ਅਧਿਆਪਕ ਜੀ ਨੂੰ ਬਿਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਛੁੱਟੀ ਲਈ ਬਿਨੈ- ਪੱਤਰ

ਮਿੱਤਰ / ਸਹੇਲੀ ਨੂੰ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੇ ਵਧਾਈ ਪੱਤਰ ਲਿਖੋ

ਕਹਾਣੀ:- ਕਬੂਤਰ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਰੀ , ਕੱਛੂਕੁੰਮਾ ਅਤੇ ਖਰਗੋਸ਼

ਨੋਟ :- Term 2 ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ PT 3 ਅਤੇ PT 4 ਦਾ ਸਿਲੇਬਸ ਨਾ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇ | ਵਿਆਕਰਨ ਭਾਗ ਬਹੁ ਵਿਕਲਪੀ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇ

ਅੰਕ ਵੰਡ 80

ਅਣਡਿੱਠਾ ਪੈਰ੍ਹਾਂ (ਵਾਰਤਿਕ)	5
ਅਣਡਿੱਠਾ ਪੈਰ੍ਹਾਂ (ਕਾਵਿ - ਟੁਕੜੀ)	5
ਪਾਠ - ਪੁਸਤਕ	25
ਵਿਆਕਰਨ	20
ਲੇਖ	10
ਕਹਾਣੀ	7
ਅਰਜ਼ੀ	8

